

PUNCT DE VEDERE

cu privire la Propunerea legislativă nr. PL-x 555/2015 privind modificarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Asociația "**Forumul Judecătorilor din România**", persoană juridică de drept privat, independentă, nonprofit, neguvernamentală și apolitică, asociație profesională a judecătorilor, cu personalitate juridică constatată prin încheierea nr. 671/08.06.2007 pronunțată de Judecătoria Slatina, își propune să contribuie la progresul societății prin acțiuni ce au drept scop realizarea unei justiții independente, imparțiale și performante, afirmarea și apărarea independenței justiției față de celelalte puteri ale statului, precum și prin inițierea, organizarea, sprijinirea, coordonarea și realizarea de proiecte privind îmbunătățirea, modernizarea și reformarea sistemului de administrare a justiției.

Având în vedere acest deziderat, constatând că, până la data de 15.06.2016, Comisia juridică de disciplină și imunități a Camerei Deputaților, trebuie să depună Raportul suplimentar la Propunerea legislativă nr. PL-x 555/2015 privind modificarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, Asociația "**Forumul Judecătorilor din România**" apreciază că se impun următoarele precizări cu privire la Raportul nr. PL-x 555/2015/08.03.2016 (pct. 7 - 12 din anexa nr. 1) și Raportul suplimentar nr. PL-x 555/2015/04.05.2016 (pct. 7 - 12 din anexa nr. 1) ***prin care Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților a adoptat un amendament în sensul eliminării art. 14¹, conform căruia avocații nu pot fi lucrători, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații.***

Propunerea legislativă a fost adoptată de Senat, în calitate de primă cameră sesizată, incluzând art. 14¹, în ședința Plenumului din 29.06.2015, ulterior fiind transmisă Camerei Deputaților, unde a fost înregistrată sub nr. PL-x 555/2015.

La 17.05.2016, Plenul Camerei Deputaților a decis să trimită propunerea legislativă la Comisia juridică, de disciplină și imunități, pentru un raport suplimentar, fixând ca termen de depunere a acestuia data de 15.06.2016.

Considerăm că eliminarea din forma votată de Senat a art. 14¹, conform căruia avocații nu pot fi lucrători, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații, poate constitui o ingerință inacceptabilă în dreptul la un proces echitabil sau, după caz, în dreptul la viața privată al justițiabililor.

Luarea de contact cu avocatul său trebuie să fie efectivă și să asigure confidențialitatea raportului dintre client și apărător, precum și secretul profesional, iar limitările acestui drept sunt permise doar dacă rămân o excepție temeinic justificată de împrejurările cauzei (CEDO, *Can împotriva Austriei*, hotărârea

din 30 septembrie 1985, *Campbell și Fell împotriva Marii Britanii*, hotărârea din 28 iunie 1984).¹

De aceea, este necesară asigurarea de condiții ca în toate cazurile acuzatul să-și poată exercita acest drept, pentru că el este izolat de societate în general, dar nu și de avocatul său. Dreptul de a lua contact cu avocatul prezintă o importanță aparte atunci când acuzatul este deținut, iar **Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că inculpatul deținut trebuie să comunice liber cu avocatul său în vederea pregătirii apărării, iar corespondența pe care acuzatul o adresează avocatului trebuie să ajungă într-un timp util pentru a-i permite celui din urmă să construiască mijloacele apărării** (CEDO, *Campbell și Fell împotriva Marii Britanii*; *Domenichini împotriva Italiei*, hotărârea din 15 noiembrie 1996).²

A permite avocatului să fie lucrător, informator sau colaborator al serviciilor de informații constituie o ingerință mai gravă decât simpla interpunere a unui agent sub acoperire în relația dintre inculpat și apărătorul său, cu privire la care Curtea de la Strasbourg și-a exprimat o „îngrijorare serioasă” în cauza *Huseyin Atik împotriva Germaniei* (nr. 67500/01, decizia de inadmisibilitate din 13 mai 2004), singurul motiv pentru care nu s-a constatat o încălcare a dreptului fundamental la un proces echitabil fiind acela că nu au fost obținută vreo probă în defavoarea inculpatului.

Curtea a reafirmat în cauza menționată anterior că „dreptul acuzatului de a comunica în lipsa unei terțe persoane cu avocatul său face parte din minimele exigențe ale dreptului la un proces echitabil și se încadrează la art. 6 par. 3 lit. c din Convenție. Dacă un avocat nu își poate consilia clientul și obține instrucțiuni confidențiale de la acesta, fără a fi supravegheat, asistența sa și-ar pierde utilitatea, deși Convenția are scopul de a garanta drepturi practice și efective” (a se vedea și cauzele *S. împotriva Elveției*, par. 48; *Brennan împotriva Regatului Unit*, par. 58).

Națiunile Unite au adoptat, prin Înalta Comisie pentru Drepturile Omului, Principiile de bază privind rolul Barourilor (la Havana, 27 august 1990)³, prin care s-a exprimat opinia că avocații sunt „agenți esențiali în administrarea justiției”, misiune nobile, incompatibilă cu „misiunea” ocultă de lucrător, informator sau colaborator al serviciilor de informații.

De asemenea, **Consiliul Europei, prin Recomandarea 2000/21 privind libertatea de exercitare a profesiei de avocat**⁴ a pus accent asupra:

- „*Rolului fundamental pe care avocații și asociațiile profesionale de avocați îl joacă în asigurarea protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale*”;
- *Necesității de a „promova libertatea de exercitare a profesiei de avocat, în scopul de a consolida statul de drept, la care avocații iau parte, în special prin rolul de a apăra libertățile individuale*”;
- *„Necesității unui sistem echitabil de administrare a justiției, care garantează independența avocaților în exercitarea îndatoririlor profesionale fără restricții necorespunzătoare (...)*”;

¹ A se vedea **Dana Cristina Bunea, Cornel Gabriel Caian, Irina Cambrea, Dragoș Călin, Roxana-Maria Călin, Victor Horia Dimitrie Constantinescu, Ionuț Militaru, Mădălina Ioana Morariu, Geanina Munteanu, Irina Alexandra Neagu, Ileana-Gabriela Popa, Horațiu Răzvan Radu, Mihaela Vasiescu**, Dicționar de drepturile omului, Editura CH Beck, București, 2013, p.224.

² *Idem*.

³ A se vedea pagina web <http://www1.umn.edu/humanrts/instree/i3bprl.htm> [accesată ultima dată la 12.06.2016].

⁴ A se vedea pagina web <https://wcd.coe.int/com.instranet.InstraServlet?command=com.instranet.CmdBlobGet&InstranetImage=533749&SecMode=1&DocId=370286&Usage=2> [accesată ultima dată la 12.06.2016].

- Faptului că „ar trebui să fie luate toate măsurile necesare pentru a se asigura că toate persoanele au acces efectiv la serviciile juridice prestate de avocați independenți”;

- Faptului că „barourile sau alte asociații profesionale ale avocaților ar trebui să fie încurajate să asigure independența avocaților și, inter alia: a. să promoveze și să susțină cauza dreptății, fără teamă (...)”.

Din moment ce organizarea de un terț - agent sub acoperire, din propria sa inițiativă, a unei întâlniri cu avocatul inculpatului, cu scopul de a obține informații confidențiale privitoare la consultația acordată de avocat, constituie în opinia Curții Europene o „depășire a limitelor permise”, este evident că obținerea de informații de servicii secrete, direct de la avocatul - lucrător, informator sau colaborator al acestora, ar constitui o ingerință cu atât mai gravă, deoarece inculpatul mizează întru totul pe confidențialitatea relației cu avocatul.

Orice măsură disproporționată dispusă de o autoritate publică, de natură a afecta confidențialitatea profesională, poate aduce atingere bunei administrări a justiției și, ca efect, dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenție (a se vedea cauza *Niemietz împotriva Germaniei*, hotărârea din 16 decembrie 1992, par.37).

13 iunie 2016

judecător Dragoș Călin, Curtea de Apel București, co-președinte
 judecător Ionuț Militaru, Curtea de Apel București, co-președinte

Stăli

Ionuț Militaru